

Ontwerpbesluit Weigeren ontheffing

Datum

2022

Zaaknummer

2022-010848

Onderwerp

Wet natuurbescherming -
soortbescherming

Inlichtingen bij

Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad

1 van 7

Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe
t.a.v. 5.1.2e
Apeldoornseweg 250
7351 TA HOENDERLOO

Locatie

Het Nationale Park De Hoge Veluwe

Gemeente

Ede en Arnhem

Activiteit

Het verstoren, vangen of doden van wolven

Beste 5.1.2e,

Hierbij ontvangt u een ontwerpbesluit over bovengenoemde aanvraag. Wij zijn voornemens de door u aangevraagde ontheffingsaanvraag te weigeren.

De bijlage is onderdeel van dit besluit

Bijlage 1 bevat een toelichting op ons besluit. Neem de bijlage goed door.

Ontwerpbesluit

U ontvangt nu het ontwerpbesluit.

Wij publiceren dit ontwerpbesluit op www.overheid.nl. Belanghebbenden kunnen op dit besluit reageren door middel van het indienen van een zienswijze. Als wij reacties ontvangen, krijgt u hierover bericht.

Wilt u een zienswijze indienen? Dat kan mondeling door contact op te nemen met het Provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99, schriftelijk via Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem of digitaal via post@gelderland.nl.

Meer informatie

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03

Datum

2022

Zaaknummer

2022-010848

Blad

2 van 7

Heeft u nog vragen? Kijk daarvoor op [gelderland.nl](https://www.gelderland.nl). U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

ONDERTEKENING COMMISSARIS VD KONING en de SECRETARIS

Documentnummers inzage stukken:

03746738, 03746739, 03746741, 03775891, 03775892, 03775893

Bijlagen

- Bijlage 1 – Toelichting besluit

BIJLAGE 1 – TOELICHTING BESLUIT

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Apeldoornseweg 250, 7351 TA Hoenderloo, hierna te noemen de aanvrager, van 20 juli 2022 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb. De aanvraag werd aangevuld op 21 september.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het voornemen van het te nemen *besluit* wat in deze zaak een voornemen tot weigering van de ontheffingsaanvraag is;
- Onder het kopje *beoordeling* wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met een *conclusie en overige verplichtingen*.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 20 juli 2022 ontvingen wij een aanvraag van Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb op grond van artikel 3.5 lid 1 en lid 2 voor het verstoren, vangen en doden van de wolf.

De ontheffing wordt aangevraagd op basis van het in de wet genoemde belang ter bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Uit de aanvraag volgt dat geen gebruik wordt gemaakt van een gedragscode.

≡ provincie
Gelderland

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

ONTWERPBESLUIT

Gedeputeerde staten van Gelderland zijn gelet op artikel 3.8 lid 1 en lid 5 van de wet natuurbescherming voornemens de ontheffingsaanvraag voor de soort, de verbodsbepalingen het wettelijke belang en de middelen zoals weergegeven in de tabellen 1 en 2 en zoals aangevraagd door Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Apeldoornseweg 250, 7351 ta Hoenderloo te weigeren.

Tabel 1 Soort, verboden en belang

Soort	Verbod	Belang
Wolf (<i>Canis lupus</i>)	Artikel 3.5 lid 1	Vangen en doden
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren

Belang:

- A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod	Middel
Wolf	Vangen	Box-in-box-methode
Wolf	Doden	Geweer
Wolf	Verstoren	Dassenkleppen/exclusion flaps

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Project

In de aanvraag beschreven project

In Het Nationale Park De Hoge Veluwe bevinden zich volgens de Stichting 2 wolven met 5 welpen binnen het rasterwerk van het park. De initiatiefnemer is voornemens om de wolven uit Het Nationale Park, ter grootte van ca. 5.400 hectare, te verwijderen, met als voornaamste reden dat het park niet tot het natuurlijke verspreidingsgebied van de wolf behoort. Voor het verwijderen van de wolven uit het park is de volgende aanpak voorgesteld, op volgorde van uitvoering wanneer de maatregel ervoor niet functioneert:

1. Het openzetten van 10 dassenkleppen in de omrastering van het Park, waarbij de wolf alleen het park kan verlaten (red: exclusion flap) en niet meer toe kan treden;
2. Als de onder 1 weergegeven maatregel niet naar behoren functioneert, wil de initiatiefnemer de box-in-box-methode toepassen. Hierbij wordt een prooidier in een kooi aan de parkzijde van het hekwerk geplaatst. Het idee hierbij is dat de wolf de kooi met lokdier benadert en de box inloopt. De wolf kan de box alleen verlaten door via een dassenklep de omrastering van het park te verlaten;
3. Als de onder 2 genoemde maatregel niet functioneert wil de initiatiefnemer overgaan tot afschot van de wolven binnen het park, middels bersjacht en/of aanzitjacht.

In de bij de aanvraag toegevoegde rapportages *'Begeleidend schrijven bij aanvraag ontheffing Wet natuurbescherming beschermde soorten | (doen) verlaten Het Nationale Park De Hoge Veluwe door de wolf'* (Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, d.d. 19 september 2022) en *'Instandhouding Natura 2000 doelen Het Nationale Park De Hoge Veluwe | en de rol van de moeflon'* (Boerema & Van den Brink, d.d. 20 juni 2022) en *'Briefrapport (alternatieve) maatregelen ter voorkoming predatie wolf op moeflon'* (Boerema & Van den Brink, d.d. 30 juni 2022) *'De wolf in Het Nationale Park De Hoge Veluwe: gunstige staat voor instandhouding?'* (Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, d.d. 19 september 2022) zijn opgenomen:

- De Natura2000-doeleinden met de rol van moeflon;
- Alternatieve maatregelen ter voorkoming predatie wolf op moeflon;
- Een alternatievenafweging;
- Onderbouwing wettelijk belang;
- Beoordeling staat van instandhouding.

Beoordelingskader

Artikel 3.8 lid 5 Wet natuurbescherming bepaalt dat een ontheffingsaanvraag ten behoeve van de wolf uitsluitend wordt verleend wanneer:

1. geen andere bevredigende oplossing bestaat;
2. de ontheffing nodig is voor een van de in lid 5 onder b weergegeven belangen en;
3. geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de wolvenpopulatie in zijn natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

De ontheffingsaanvraag voldoet aan geen van deze voorwaarden dat als volgt nader wordt onderbouwd:

Ad 1

In de aanvraag wordt uiteengezet waarom geen volwaardige alternatieve beheermethoden mogelijk zouden zijn om de rol van de moeflon in het natuurbeheer te vervangen. Deze redenering is naar ons oordeel onvolledig en delen wij niet. Bijvoorbeeld de inzet van een gescheperde kudde, zoals elders op de Veluwe gebruikelijk, heeft zich bewezen als effectieve methode voor natuurbegrazing. Zoals ook aangegeven op p. 21 van het rapport *'Instandhouding Natura 2000 doelen Het Nationale Park De Hoge Veluwe | en de rol van de moeflon'* (Boerema & Van den Brink, d.d. 20 juni 2022) kan het inzetten van geiten een bijdrage leveren aan begrazing van houtige gewassen. In paragraaf 4.3 van datzelfde rapport wordt nu ten onrechte vooral gefocust op grote grazers en niet op gescheperde kuddes, al dan niet met geiten.

Zoals blijkt uit de aanvraag is bovendien binnen het park goede ervaring opgedaan met inzet van handmatig verwijderen van opslag of beschermen van moeflons door middel van wolfwerende binnenrasters. Nu de bij de aanvraag bijgevoegde onderbouwing deze aspecten niet worden betrokken en of worden weerlegd, voldoet de aanvraag niet aan de voorwaarde dat geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Ad 2

Voor zover het gaat om het belang van de bescherming van de moeflon in het kader van het verwezenlijken van de instandhoudingdoelen van het natuurgebied Veluwe, is relevant dat hier sprake is van een exoot die op grond van de Wet natuurbescherming geen bescherming geniet. Door ons is op 29 april 2020 aan de Faunabeheereenheid Gelderland op verzoek een opdracht afgegeven die het mogelijk maakt om met het geweer de populatie van moeflons in Gelderland te reguleren. Wij gedogen immers de aanwezigheid van moeflons maar zien beleidsmatig geen opgave tot behoud of bescherming. Gelet op de onder AD1 aangegeven alternatieven behoeft de moeflon

≡ provincie
Gelderland

ook niet te worden beschermd nu de instandhoudingsdoelen van het natuurgebied Veluwe ook inzet van andere dieren kunnen worden gerealiseerd. Het belang van de bescherming van de wilde flora en fauna of instandhouding van de natuurlijke habitats voor zover dat betrekking heeft op de moeflon kan derhalve niet worden aangevoerd als gerechtvaardigd belang op grond waarvan de ontheffing kan worden verleend.

Ad 3

De gunstige staat van instandhouding van de wolf in Nederland is ontoereikend. Dat blijkt uit het volgende citaat uit het door de initiatiefnemer aangeleverde rapport: *'De wolf in Het Nationale Park De Hoge Veluwe: gunstige staat voor instandhouding?'* (Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe, d.d. 19 september 2022): "Duidelijk is dat de in het wild levende wolvenpopulatie, voor het deel dat voorkomt binnen Nederland, niet in een gunstige staat van instandhouding verkeert. Evenmin valt te verwachten dat deze gezien de beperkte omvang van het leefgebied ooit zal worden bereikt". Hiermee bevestigt de door de Stichting aangeleverde informatie dat de wolf zich in Nederland momenteel niet in een gunstige staat van instandhouding verkeert.

Het verwijderen van wolven waarbij de Stichting evenzeer afschot aanvraagt draagt niet bij aan het streven de wolvenpopulatie (red: afschot) in hun gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Dit brengt met zich dat de ontheffingsaanvraag deze voorwaarde niet in acht neemt. Ten aanzien van het door de Stichting uitgevoerde onderzoek overwegen wij ten overvloede op het volgende. Het park hoort tot het natuurlijke verspreidingsgebied van de wolf. Een redenering dat de wolf hier niet op eigen kracht zou zijn gekomen doet daar niet aan af. Temeer omdat de onderliggende bewering dat de wolf door illegaal menselijk handelen (openknippen hekwerk) zou zijn binnengekomen niet kan worden gestaafd met bewijs. Sterker nog, zoals geconstateerd door onze toezichthouder op 25 augustus 2022 heeft de wolf uitgewisseld via buizen die als dassentunnels hebben gefungeerd.

Ook kan het buitenraster van het park niet als effectief wolfwerend worden aangemerkt. Het klopt dat wij bij de beoordeling van het wolvenleefgebied het park vooralsnog buiten beschouwing hebben gelaten. Daarbij hebben wij overwogen dat het buitenraster voor de wolf een barrière is die dagelijkse migratie bij het voedsel zoeken in de weg zal staan. Het biedt echter geenszins een garantie tot het permanent weren van de wolf of wolven, zoals de praktijk inmiddels ook in geruime mate heeft uitgewezen.

Beoordeling van de voorgestelde middelen

Op grond van artikel 3.9 lid 2 Wet natuurbescherming kan ontheffing worden verleend ten aanzien van de door de Stichting voorgestelde middelen. Deze ontheffing wordt, gelijk aan de ontheffingsaanvraag ten behoeve van de wolf, enkel verleend voor zover deze voldoet aan de eerder vermelde drie voorwaarden. Voor de twee voorgestelde middelen kan echter geen ontheffing worden verleend nu deze niet aan deze voorwaarden voldoen. Hiertoe wordt als volgt overwogen:

Enkelwerkende dassenkleppen.

Nu bekend is dat sprake is van paarvorming en voortplanting in het park is het ongewenst dat het roedel, maar ook andere wilde dieren, bijvoorbeeld dassen, op onnatuurlijke wijze het risico loopt te worden opgesplitst door inzet van enkelwerkende dassenkleppen. Het gebruik daarvan kunnen wij dan ook niet toestaan. De aanwezigheid van een roedel binnen het buitenraster maakt ook dat bewuste afsluiting van het park voor wolven niet langer kan worden toegestaan. Dit maakt dat het openen van de daartoe aangelegde, maar door het park tijdelijk afgesloten, faunapassages noodzakelijk is geworden. Op deze wijze kunnen de wolven en wilde prooidieren uitwisselen. Tevens dienen de, door de Stichting deels afgesloten, dassentunnels weer hersteld te worden.

Datum

2022

Zaaknummer

2022-010848

Blad

6 van 7

De stichting wordt verzocht deze afsluiting ongedaan te maken nu uit het briefrapport bij de aanvraag volgt dat de wolven nu zijn opgesloten in het gebied.

Wanneer blijkt dat de Stichting hier geen gevolg aan geeft, zullen Gedeputeerde Staten zich beraden over verdere handhavende maatregelen.

Box-in-box-methode

Waar het gaat om de aangevraagde box-in-box-methode achten wij ons niet bevoegd hierover te oordelen, aangezien het plaatsen van een lokdier in een dergelijke constructie moet worden aangemerkt als het houden van dieren waarop de Wet dieren van toepassing is en de bevoegdheid in dat kader ligt bij de minister.

Conclusie

Nu de aangevraagde ontheffing niet voldoet aan de in artikel 3.8 lid 5 Wet natuurbescherming vermelde voorwaarden, zijn Gedeputeerde Staten voornemens de ontheffingsaanvraag te weigeren.

Datum

2022

Zaaknummer

2022-010848

Blad

7 van 7